

1. BIOJÄTEHUOLTOKYSELYN VASTAUKSET

Jätehuoltokyselyn vastaukset jakaantuivat alueittain ja kiinteistön käyttötyypeittäin seuraavasti:

Taulukko 1. Jätehuoltokyselyn vastausten jakaantuminen.

Kiinteistön sijainti	Kiinteistön käyttötyyppi	Vastausten lukumäärä (kpl)	Kyselyjä lähetettiin (kpl)
Enäjärvi	Vakituinen asunto	12	110
Enäjärvi	Vapaa-ajan asunto	2	
Savero	Vakituinen asunto	19	116
Savero	Vapaa-ajan asunto	2	
Saaramaa	Vakituinen asunto	3	50
Saaramaa	Vapaa-ajan asunto	1	
Yhteensä		37	
Hylätyt vastaukset		3	
Yhteensä		40	276

1.1. Kiinteistön tiedot

Asukaskyselyyn vastanneiden vakituksessa asuinkäytössä olevien kiinteistöjen asukasluku oli keskimäärin 2,82 henkilöä. Asukasluvut vaihtelivat välillä 1-8 asukasta/kiinteistöä.

Asukaskyselyyn vastanneiden vapaa-ajan kiinteistöjen käyttäjiä oli keskimäärin 3,0 henkilöä. Käyttäjämäärät vaihtelivat välillä 2-5. Vapaa-ajan asunnoista 4 kiinteistöä oli kesäaikaisessa ja yksi satunnaisessa käytössä.

Maanviljelyä harjoitettiin vakituksista asunnoista Enäjärvellä 7 kiinteistöllä, Saverossa kahdella kiinteistöllä ja Saaramaalla kahdella kiinteistöllä. Vapaa-ajan asunnoista kukaan ei ilmoittanut harjoittavansa maanviljelyä.

Taulukko 2. Viljeltävät lajit/peltojen käyttötarkoitus.

	Enäjärvi	Savero	Saaramaa	Yhteensä
Vilja	5	2	1	8 (44 %)
Nurmi	-	1	-	1 (6 %)
Heinä	3	-	1	4 (22 %)
Metsä	1	-	-	1 (6 %)
Rehuvilja	1	-	-	1 (6 %)
Kesanto	2	-	-	2 (11 %)
Pellot vuokralla	-	-	1	1 (6 %)

Osassa kiinteistöissä viljeltiin useampaa lajia tai pellot olivat useammassa käyttötarkoituksessa (taulukko 2).

Hyötyeläimiä ilmoitti omistavansa Enäjärvellä 4 kiinteistöä, joista yhdellä oli lehmiä ja hevosia, yhdellä kanoja, lampaista ja sikoja, yhdellä nautoja ja yhdellä lehmiä. Saverossa yksi kiinteistö ilmoitti omistavansa lihakarjaa.

1.2. Järjestetty jätehuolto

Kiinteistöt kuuluvat järjestettyyn jätehuoltoon kuivajätteen osalta seuraavasti

Taulukko 3. Vakituisten asuinkiinteistöjen kuuluminen järjestettyyn jätehuoltoon kuivajätteen osalta.

Kiinteistön sijainti	Kuuluu järjestettyyn jätehuoltoon	Ei kuulu järjestettyyn jätehuoltoon
Enäjärvi	12	-
Savero	18	1
Saaramaa	2	1
Yhteensä	32 (94 %)	2 (6 %)

Vakituisista asuinkiinteistöistä suurin osa, eli 94 % kuuluu järjestettyyn jätehuoltoon (taulukko 3).

Taulukko 4. Vapaa-ajan asuinkiinteistöjen kuuluminen järjestettyyn jätehuoltoon kuivajätteen osalta.

Kiinteistön sijainti	Kuuluu järjestettyyn jätehuoltoon	Ei kuulu järjestettyyn jätehuoltoon
Enäjärvi	1	1
Savero	1	1
Saaramaa	-	1
Yhteensä	2 (40 %)	3 (60 %)

Taulukko 5. Järjestetyn jätehuollon jäteastioiden tyhjennysväli (viikkoa), vakituiset asuinkiinteistöt.

Kiinteistön sijainti	2	3	4	8
Enäjärvi	1	2	4	5
Savero	5	-	5	5
Saaramaa	-	-	4	-
Yhteensä	6 (19 %)	2 (6 %)	13 (42 %)	10 (32 %)

Yleisin tyhjennysväli vakituisissa asuinkiinteistöissä on 4 viikkoa (taulukko 5).

Vapaa-ajan asuinkiinteistöistä Enäjärvellä ja Saverossa järjestettyyn jätehuoltoon kuuluvien kiinteistöjen jäteastioiden tyhjennysväli on 2 viikkoa.

1.3. Kiinteistöjen talousveden hankintalähteet

Taulukko 6. Vakituisten asuinkiinteistöjen talousveden hankintalähteet.

Talousveden hankintalähteet	Enäjärvi	Savero	Saaramaa	Yhteensä
a) Vesijohtoverkosta	-	-	-	-
b) Omasta kaivosta vesijohtoa pitkin kiinteistöön	11	19	3	33 (97 %)
c) Omasta kaivosta kannettuna	1	-	-	1 (3 %)
d) Yhteiskaivosta (naapureiden kanssa yhteinen tai vesiosuuskunnan kaivo)	-	-	-	-

Ainoastaan yhdelle kiinteistölle vakituisista asuinkiinteistöistä vesi kannetaan omasta kaivosta, muille talousvesi tulee omasta kaivosta vesijohtoa pitkin kiinteistöön (taulukko 6).

Taulukko 7. Vapaa-ajan asuinkiinteistöjen talousveden hankintalähteet.

Talousveden hankintalähteet	Enäjärvi	Savero	Saaramaa	Yhteensä
a) Vesijohtoverkosta	-	-	-	-
b) Omasta kaivosta vesijohtoa pitkin kiinteistöön	-	2	-	2 (40 %)
c) Omasta kaivosta kannettuna	2	-	-	2 (40 %)
d) Yhteiskaivosta (naapureiden kanssa yhteinen tai vesiosuuskunnan kaivo)	-	-	1	1 (20 %)

Vapaa-ajan asuinkiinteistöistä yhdelle tuli vesi yhteiskaivoista (taulukko 7).

1.4. Jätevesiselvityksen tilanne

Taulukko 8. Vakituisten asuinkiinteistöjen jätevesiselvityksen tilanne.

Jätevesiselvityksen tilanne	Enäjärvi	Savero	Saaramaa	Yhteensä
a) Olen tietoinen jätevesiselvityksestä ja olen laatinut sen	9	7	2	18 (56 %)
b) Olen kyllä tietoinen selvityksestä, mutta en ole sitä laatinut	1	4	-	5 (16 %)
c) En ole tiennyt jätevesiselvityksestä ja sen on siten laatimatta	-	3	-	3 (9 %)
d) Tarvitsisin lisätietoa asiasta hoitaakseni asian	1	1	-	2 (6 %)
e) Asia ei koske minua	-	2	-	2 (6 %)
f) Jokin muu mielipide	-	2	-	2 (6 %)

Yli puolet vastanneista vakituisista asuinkiinteistöistä on laatinut jätevesiselvityksen (taulukko 8).

Taulukko 9. Vapaa-ajan asuinkiinteistöjen jätevesiselvityksen tilanne.

Jätevesiselvityksen tilanne	Enäjärvi	Savero	Saaramaa	Yhteensä
a) Olen tietoinen jätevesiselvityksestä ja olen laatinut sen	1	1	-	2 (50 %)
b) Olen kyllä tietoinen selvityksestä, mutta en ole sitä laatinut	1	-	-	1 (25 %)
c) En ole tiennyt jätevesiselvityksestä ja sen on siten laatimatta	-	1	-	1 (25 %)
d) Tarvitsisin lisätietoa asiasta hoitaakseni asian	-	-	-	-
e) Asia ei koske minua	-	-	-	-
f) Jokin muu mielipide	-	-	-	-

Syitä b-kohtaan, miksi jätevesiselvitys on laatimatta:

- Tehdään paperille saunan (ulko)täysremontin jälkeen nyt kesällä
- Ei olla saatu aikaiseksi
- On parasta aikaa valmisteilla
- Puucee, saunavedet imeytetään

2. JÄTEHUOLTOA JA JÄTEVESIÄ/BIOJÄTEHUOLTOA KOSKEVAT KYSYMYKSET

2.1 Minkälainen jätevesien käsittelyjärjestelmä kiinteistöllä on?

Osalla oli useampi käsittelyjärjestelmä, koska saattoi olla sekä vesivessa että kuivakäymälä.

Taulukko 10. Vakituisten asuinkiinteistöjen jätevedenkäsittelyjärjestelmä.

Jäteveden käsittelyjärjestelmä	Enäjärvi	Savero	Saaramaa	Yhteensä
a) Sakokaivo tai useampi sakokaivo	6	11	2	19 (59 %)
b) Sakokaivot yhdistettynä johonkin nykyaikaiseen jätevesienkäsittelyjärjestelmään	-	3	-	3 (9 %)
c) Umpisäiliö	-	2	-	2 (6 %)
d) Wc-vedet menevät umpisäiliöön ja muut jätevedet sakokaivoon	5	-	1	6 (19 %)
e) Kiinteistöllä on kuivakäymälä, joten wc-jätevettä ei synny	1	1	-	2 (6 %)
f) Jokin muu jäteveden käsittelyratkaisu	-	-	-	-
g) Kiinteistön jätevesijärjestelmä ei ole tiedossamme	-	-	-	-

Yleisin käsittelymenetelmä kyselyyn vastanneilla vakituisilla asuinkiinteistöillä on sakokaivo tai useampi sakokaivo (taulukko 10). Myös umpisäiliö on lähes viidenneksellä.

Taulukko 11. Vapaa-ajan asuinkiinteistöjen jäteveden käsittelyjärjestelmä.

Jäteveden käsittelyjärjestelmä	Enäjärvi	Savero	Saaramaa	Yhteensä
a) Sakokaivo tai useampi sakokaivo	-	1	-	1 (20 %)
b) Sakokaivot yhdistettynä johonkin nykyaikaiseen jätevesienkäsittelyjärjestelmään	-	-	-	-
c) Umpisäiliö	-	-	-	-
d) Wc-vedet menevät umpisäiliöön ja muut jätevedet sakokaivoon	-	-	-	-
e) Kiinteistöllä on kuivakäymälä, joten wc-jätevettä ei synny	2	1	1	4 (80 %)
f) Jokin muu jäteveden käsittelyratkaisu	-	-	-	-
g) Kiinteistön jätevesijärjestelmä ei ole tiedossamme	-	-	-	-

Neljällä kiinteistöllä viidestä vastanneesta vapaa-ajan kiinteistöstä on kuivakäymälä, joten wc-jätevettä ei synny Taulukko 11).

a-kohdassa kysyttiin myös sakokaivojen lukumäärää ja arvioitua tilavuutta:

Taulukko 12. Sakokaivojen lukumäärä.

Sakokaivoja (kpl)	Kiinteistöjä (kpl)
1	2 (12 %)
2	9 (53 %)
3	5 (29 %)
5	1 (6 %)

Yleisin sakokaivojen lukumäärä on 2 (taulukko 12).

Taulukko 13. Sakokaivojen tilavuus.

Tilavuus m ³	Kiinteistöjä kpl
1-3	3 (21 %)
4-5	6 (43 %)
6-8	2 (14 %)
10-12	1 (7 %)
15-20	2 (14 %)

Yleisin sakokaivojen tilavuus on 1-3 m³ (taulukko 13).

b-kohdassa sai myös kuvailla omaa jätevedenkäsittelyjärjestelmää. Yhdellä kiinteistöllä oli 5 sakokaivoa ja suodatinkenttä ja yhdellä 2 sakokaivoa ja imeytyskenttä.

d-kohdassa kysyttiin myös, mitä tapahtuu harmaille jätevesille sakokaivon jälkeen. Yhdessä kiinteistössä harmaat jätevedet menevät ojaan, yhdessä ne imeytetään maahan ja kolmessa ne käsitellään nykyaikaisella puhdistusjärjestelmällä.

e-kohdassa kiinteistöllä on kuivakäymälä, mutta kysytään, mitä tapahtuu harmaille jätevesille. Kahdessa kiinteistössä ne menevät ojaan ja kolmessa kiinteistössä ne imeytetään maahan.

2.2. Milloin kiinteistöenne jätevesijärjestelmä on rakennettu tai milloin se on viimeksi uusittu?

Taulukko 14. Vakituisten asuinkiinteistöjen jätevesijärjestelmän ikä.

Rakennusaika	Enäjärvi	Savero	Saaramaa
2000-2006	3 (13 %)	1 (4 %)	-
90 –luku	2 (9 %)	2 (9 %)	1 (4 %)
70-80 –luku	3 (13 %)	6 (26 %)	1 (4 %)
50-60 -luku	1 (4 %)	2 (9 %)	1 (4 %)

Noin 17 % vastanneiden vakituisten asuinkiinteistöjen jätevesijärjestelmistä on rakennettu 2000-luvulla (taulukko 14).

Vapaa-ajan asuinkiinteistöistä Enäjärvellä yhden kiinteistön jätevesijärjestelmä on rakennettu 90-luvulla, Saverossa 2000-luvulla ja Saaramaalla 70-luvulla.

2.3. Kuka tai mikä taho tyhjentää kiinteistön sako- ja/tai umpikaivot?

Taulukko 15. Vakituisten asuinkiinteistöjen sako- ja/tai umpikaivojen tyhjentäjä.

	Enäjärvi	Savero	Saaramaa	Yhteensä
a) Kaivon tyhjentää pyydettyä ammattimainen kuljetusyritys	8	12	1	21 (60 %)
b) Kaivon tyhjentää paikallinen asukas esim. maanviljelijä	2	4	1	7 (20 %)
c) Kaivo tyhjennetään itse	3	3	1	7 (20 %)
d) Tyhjennämme myös muiden kiinteistöjen jätevesilietteitä	-	-	-	-

Suurimmalla osalla (60 %) vastanneista vakituista asuinkiinteistöistä kaivot tyhjentää ammattimainen kuljetusyritys (taulukko 15).

Vapaa-ajan asuinkiinteistöistä Saverossa kahden kiinteistön kaivon tyhjentää pyydettyä ammattimainen kuljetusyritys. Saaramaalla yhden kiinteistön kaivon tyhjentää paikallinen asukas ja yhdessä kiinteistössä kaivo tyhjennetään itse.

a-kohtaan vastanneista 10 kiinteistöä tiesi lietteen toimitettavan jätevedenpuhdistamolle. 11 kiinteistöä ei tiennyt lietteen toimituspaikkaa.

b-kohdassa 5 kiinteistöä tiesi, että liete hyödynnetään viljelyssä. 1 kiinteistö ei tiennyt lietteen käyttökohdetta.

c-kohdassa 5 kiinteistöä ilmoitti lietettä hyödynnettävän omilla viljelyksillä. 3 kiinteistöä ilmoitti, että liete levitetään muualle, esimerkiksi joutomaalle tai omalle tontille.

2.4. Umpi- ja sakokaivon tyhjennyskertojen määrä

Taulukko 16. Umpi- ja sakokaivojen tyhjennyskertojen määrä.

Tyhjennyskertojen määrä	Vakituinen asuinkiinteistö	Vapaa-ajan asuinkiinteistö	Yhteensä
6 krt/vuosi	1	-	1 (3 %)
3 krt/vuosi	5	-	5 (13 %)
2 krt/vuosi	8	1	9 (24 %)
1 krt/vuosi	16	2	18 (47 %)
Joka toinen vuosi	1	-	1 (3 %)
Tarvittaessa	4	-	4 (11 %)

Yleisimmät kaivojen tyhjennys kertojen määrät ovat 1-2 kertaa vuodessa (taulukko 16).

2.5. Jos käytätte sakokaivojen tyhjentämisessä oman kiinteistönne ulkopuolisia palveluita, onko niiden saatavuus mielestänne hyvä?

Palveluihin on tyytyväinen 25 kiinteistöä. Yksi kiinteistö ilmoitti, ettei ole tyytyväinen palveluihin.

2.6. Mikäli alueellanne järjestettäisiin useiden kiinteistöjen yhteinen jätevesilietteen tyhjennysjärjestelmä, olisitko kiinnostuneita liittymään siihen mukaan?

9 kiinteistöä ilmoitti olevansa kiinnostunut liittymään yhteiseen jätevesilietteen tyhjennysjärjestelmään, 5 kiinteistöä ei ole kiinnostunut ja 4 kiinteistöä olisi mahdollisesti kiinnostunut.

2.7. Jos kiinteistöllä on kuivakäymälä, kuinka sen jätteet käsitellään?

Vakituisista asuinkiinteistöistä 2 ilmoitti omistavansa kuivakäymälän, joista molemmat ilmoittivat kompostoivansa jätteet ja hyödyntävän syntyvän mullan.

Vapaa-ajan asuinkiinteistöistä 5 ilmoitti omistavansa kuivakäymälän. Niistä 4 kuivakäymäläjätteet kompostoidaan ja syntynyt multa hyödynnetään. Yksi ilmoitti, että kuivakäymäläjätteet kaivetaan maahan.

Kokemuksia kuivakäymälöistä. Minkälainen kuivakäymälä? Miten on toiminut? Onko ollut ongelmia? Minkälaisia?

- Hyvä, ei ongelmia
- Biolan- kompostikäymälä, hyvin on toiminut

2.8. Oletteko harkinneet koskaan vesivessan muuttamista kuivakäymäläksi tai kompostoivaksi kuivakäymäläksi?

Taulukko 17. Harkitseminen vesikäymälän vaihtamisesta kuivakäymäläksi.

Kiinteistön sijainti	Kyllä	Ei	Saattaisimme harkita, mutta asiasta tarvitsisi lisää tietoa
Enäjärvi vakituinen	1	7	3
Enäjärvi, vapaa-ajan	-	-	-
Savero, vakituinen	-	15	3
Savero, vapaa-ajan	-	1	-
Saaramaa, vakituinen	-	1	1
Saaramaa, vapaa-ajan	-	-	-
Yhteensä	1 (3 %)	24 (75 %)	7 (22 %)

Vain yksi vakituisista asuinkiinteistöistä on harkinnut vesivessan muuttamista kuivakäymäläksi. 22 % saattaisi harkita, mutta siitä tarvitsisi lisää tietoa (taulukko 17).

2.9. Kuinka kiinteistössä syntyvät elintarvikejätteet käsitellään?

Taulukko 18. Elintarvikejätteiden käsittely vakituksilla asuinkiinteistöillä. Huom. joillakin vastanneilla kaksi tai useampi käsittelytapa:

Elintarvikkeiden käsittely	Enäjärvi	Savero	Saaramaa	Yhteensä
a) Laitetaan kuivajätteen sekaan. Jäteastian tyhjentää jätteenkuljetusliike	1	4	-	5 (15 %)
b) Kompostoidaan lämpöeristetyssä kompostorissa	3	4	-	7 (21 %)
c) Kompostoidaan eristämättömässä kompostorissa	3	4	1	8 (24 %)
d) Laitetaan avokompostiin tai tunkiolle	4	2	2	8 (24 %)
e) Kompostoidaan muiden kiinteistön jätteiden kanssa	1	2	-	3 (9 %)
f) Käsitellään muulla tavoin, miten?	1	1	-	2 (6 %)

Vastanneista vakituista asuinkiinteistöistä noin 45 % kompostoi elintarvikejätteensä joko lämpöeristetyssä tai eristämättömässä kompostorissa (taulukko 18).

Taulukko 19. Elintarvikejätteiden käsittely vapaa-ajan asuinkiinteistöillä. Huom. joillakin vastanneilla kaksi tai useampi käsittelytapa:

Elintarvikkeiden käsittely	Enäjärvi	Savero	Saaramaa	Yhteensä
a) Laitetaan kuivajätteen sekaan. Jäteastian tyhjentää jätteenkuljetusliike	-	-	-	-
b) Kompostoidaan lämpöeristetyssä kompostorissa	1	1	-	2 (40 %)
c) Kompostoidaan eristämättömässä kompostorissa	-	1	-	1 (20 %)
d) Laitetaan avokompostiin tai tunkiolle	-	-	1	1 (20 %)
e) Kompostoidaan muiden kiinteistön jätteiden kanssa	-	-	-	-
f) Käsitellään muulla tavoin, miten?	1	-	-	1 (20 %)

Vapaa-ajan kiinteistöillä elintarvikejätteiden käsittelytavat vaihtelevat tasaisesti. Kahdella kiinteistöllä viidestä on lämpöeristetty kompostori (taulukko 19).

f-kohdassa kysyttiin, millä muulla tavoin jätteitä käsitellään:

- Poltetaan puun seassa
- Raa'at kasvisjätteet kompostiin, muut poltetaan
- Liha- ja kalajätteet syö naapurin kissa, muut kompostiin

2.10. Mikäli kompostoitte, minkälainen kompostori teillä on ?

Taulukko 20. Vakituisten asuinkiinteistöjen kompostorityyppi.

Kompostorityyppi	Enäjärvi	Savero	Saaramaa	Yhteensä
Itsetehty, lämpöeristämätön	3	2	1	6 (29%)
Itsetehty, lämpöeristetty	-	2	-	2 (10 %)
Tehdasvalmisteen, eristämätön	-	3	-	3 (14 %)
Tehdasvalmisteen, lämpöeristetty	3	3	-	6 (29 %)
Jokin muu, mikä?	2	1	1	4 (19 %)

Neljällä oli jonkin muun mallinen kompostori, joista kolmella se oli avokomposti ja yhdellä 100 litran peltitynnyri (taulukko 20).

Vapaa-ajan asuinkiinteistöistä yhdellä oli tehdasvalmisteen eristämätön kompostori, kahdella oli tehdasvalmisteen lämpöeristetty ja kaksi vastasi omistavansa avokompostorin.

Kokemuksia kompostoinnista:

- Toimii hyvin
- Erittäin hyvä systeemi
- Talvella jäätyy, täyttyy nopeasti. Helppoa ja siistiä hommaa, järkevää, kun kaatopaikkajäteastia ei haise eikä täyty niin nopeasti kuin jos sinne laitettaisiin kaikki jätteet

2.11. Mikäli ette kompostoi, oletteko harkinneet kompostointiin siirtymistä?

Taulukko 21. Kompostointiin siirtymisen harkitseminen.

Kiinteistön sijainti	Kyllä	Ei	Asiaa voisi harkita, mutta siitä tarvitsisi lisää tietoa
Enäjärvi	1	1	2
Savero	2	1	3
Saaramaa	-	1	-
Yhteensä	3 (27 %)	3 (27 %)	5 (45 %)

Kyllä- ja ei-vastaukset jakaantuivat tasaisesti (taulukko 21). 45 % voisi harkita asiaa, mutta siitä tarvitsisi lisää tietoa.

Vapaa-ajan asuinkiinteistöistä yksi vastasi, ettei ole harkinnut kompostointiin siirtymistä.

2.12. Olisitteko kiinnostuneet naapurusten, mökkinaapurusten tai kylän yhteisestä biojätteiden kompostointimahdollisuudesta ts. Yhteiskompostoreista?

Taulukko 22. Vakituisten asuinkiinteistöjen kiinnostus yhteiskompostointia kohtaa.

Kiinteistön sijainti	Enäjärvi	Savero	Saaramaa	Yhteensä
Kyllä	1	3	-	4 (13 %)
Olen kiinnostunut, kunhan joku muu hoitaa asian	-	1	-	1 (3 %)
Olen kiinnostunut ja olisin valmis sitoutumaan yhteiskompostorin hoitoon	-	-	-	-
Asiaa voisi harkita, mutta siitä tarvitsisi lisää tietoa	3	2	2	7 (23 %)
En ole kiinnostunut	7	11	1	19 (61 %)

Vakituisista asuinkiinteistöistä suurin osa (61 %) ei ole kiinnostunut yhteiskompostoreista (taulukko 22).

Vapaa-ajan asuinkiinteistöistä kukaan ei ole kiinnostunut yhteiskompostoreista.

2.13. Biojätteen osalta tarvitsisin lisätietoa

Taulukko 23. Lisätiedon tarve biojätteen käsittelystä

Lisätietoa tarvitaan	Enäjärvi	Savero	Saaramaa	Yhteensä
a) Kompostoinnista	3	3	1	7 (39 %)
b) Kuivakäymälöistä	2	1	-	3 (17 %)
c) Jätevesien käsittelystä	4	3	1	8 (44 %)
d) Muusta aiheeseen liittyvästä, mistä?	-	-	-	-

Eniten lisätietoa kaivattaisiin kompostoinnista ja kuivakäymälöistä (taulukko 23).